

Protestantse Gemeente
Elst

ONDERWEG

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Elst (Gld.)

ONDERWEG

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Elst (Gld.)

43e jaargang nr. 7 • september 2022

MEDITATIE

Onweerstandelijk gedreven

Bij Lied 914

Een lied dat me enorm aantrok in het Liedboek voor de Kerken, was het lied 'Geef mij, Heer, mij los te zingen' met tekst van Arij Wapenaar en melodie van Adriaan C. Schuurman; als lied 475 in die bundel opgenomen. Een enkele keer heb ik het in een orde van dienst opgenomen, maar het bleek geen succes. Hoewel de melodie niet moeilijk is, bleek deze toch te onbekend. Ook de tekst geeft niet onmiddellijk zijn geheimen prijs. Elk couplet bestaat uit welgeteld één zin. Acht regels die één zin vormen, vragen om geduld van de zanger. Ik had dan ook verwacht dat dit lied niet meer in het Liedboek 2013 opgenomen zou worden. Toch is dit lied tot mijn verwondering en vreugde in deze nieuwe bundel weer te vinden en wel onder nummer 914. Hoewel ik het om bovenvermelde redenen nooit in Elst in een orde van dienst heb opgenomen, zit ik het voor mezelf regelmatig te hummen of spelen er ineens midden in de nacht flarden door mijn hoofd.

En laat nu juist dit lied in de kerkdienst van zondag 14 augustus door IJsbrand zijn ingeoeffend en zag ik gelegenheid om het in de orde van de dienst van 21 augustus opnieuw op te nemen. Ik wil dit graag toelichten. Het is een lied dat bij mij past. Het is in de ik-vorm geschreven en daarom schrijf ik er nu ook in de ik-vorm over. Het lied vraagt om toe-eigening. Ik moet erin kruipen en me de taal en de beelden eigen maken. Diepe vreugde en stille verinnerlijking gaan hier hand in hand. Geen uitbundigheid, maar een bijna meditatief doorademen van een werkelijkheid die te groot is voor ieder woord en elke toon. Met dit lied zing ik mij de verwondering naar binnen.

De melodie van lied 914 was oorspronkelijk bedoeld voor het lied 'Wat de toekomst brengen moge'. Probeer het maar eens uit, het klopt precies. Schuurman zelf schreef daar eens over: 'In allebei die teksten is de spanning voelbaar tussen het 'hier en nu' en de toekomst, het land van de 'overzijdse stem'. Omgekeerd klopt de tekst van lied 914 dan ook precies op de melodie van 'Wat de toekomst

brengen moge'. Maar dan zijn we de mystieke en verstilde toon kwijt die lied 914 zo kenmerkt. De eenvoud van de melodie is tegelijk de kracht. De taal is wat ouderwets met woorden als 'toeft', 'verbeiden' en 'preluderen'. En precies in die drie woorden zit de spanning van gelovig in het leven staan: uitblijven van de komst van de Heer, leven in de verwachting en nu al vorm geven aan wat we verwachten.

In het bijzonder wil ik aandacht vragen voor de zinsnede 'onweerstandelijk gedreven tot de jubel: 'k ben van Hem'. Met dit vreemde woord 'onweerstandelijk' sluit het lied aan bij een klassiek protestants leerpunt over wat genoemd wordt 'de onwederstandelijkheid van de genade'. Wat is dat nu weer? Het gaat over genade. Genade is iets dat je krijgt. Zomaar, gratis. Gratia. We zijn dol op gratis. Of toch niet? Op ongevraagd advies zit niemand te wachten en misschien ook niet op ongevraagde genade. Roept het misschien weerstand op? Is het mogelijk genade onuitgepakt retour te sturen?

De inhoud van deze gratis gift is geloof. Ik kan niet tot geloof komen door een verstandelijke redenering, hoezeer mensen ook proberen om geloof rationeel te verklaren. Ik kan ook niet tot geloof komen door een keuze, hoezeer mensen er ook toe opgewekt worden om een keuze te maken. 'Kies voor Jezus,' zeggen ze dan. Het is goed protestants om te zeggen dat ik helemaal niet voor Jezus kan kiezen, tenzij het mij gegeven is.

Ik merk op zeker moment in mezelf dat ik geloof. Ook als ik niet weet wat ik precies geloof, weet ik dat ik geloof. Als geloof me gegeven is, past het dan om te zeggen: 'Nee, dank u wel, dit had U niet hoeven doen?' Past het dan om weerstand te bieden aan de genade die mij overkomen is? Want geloof is een genadedaad, een weldaad, een bron van kracht en hoop. Hoe blijf ik tegelijk als persoon gezien als het iets is dat mij zomaar overkomt zonder dat ik erom gevraagd heb? Je kunt geen 'nee' zeggen zeiden de godsdienstfilosofen, maar op welke manier is de genade dan 'onwederstandelijk'. Is nee-zeggen logisch onmogelijk, fysiek of moreel? De dichter doet hier niet moeilijk over. Het goddelijke en het menselijke smelten samen in dit 'zacht geweld'. Weerstand wordt overgave en loopt uit in het mede dienen van mens en wereld.

Zich loszingen van de wereld en haar strijd loopt in de lijn van dit lied uit op het preluderen op het nieuw Jeruzalem. Ik weet dat wat ik doe het laatste niet is. Het is een voorspel. Graag wil ik in mijn lied en in mijn leven steeds beter doortocht geven aan de overzijdse stem die mij heeft aangesproken. Aangeraakt door God, doordrongen van zijn vrede, bevrijd van alle vrees kom ik dan juist tot een innige verbondenheid met de wereld en met de mensen.

Ds. Dick Sniijders

KERKDIENTEN

De kerkdiensten zijn ook te volgen of terug te kijken via de website www.pg-elst.nl of kerkdienstgemist.nl

zondag 4 september

10.00 uur KERK Ds. Jac. Francken
organist: D. Luijmes

12.00 uur KERK orgelconcert

19.00 uur KERK Ademviëring
Els Meulbroek
organist: D. Luijmes

zondag 11 september

10.00 uur KERK Ds. D.J.A. Sniijders
organist: D. Luijmes

zondag 18 september

10.00 uur KERK Startzondag/Vredeszondag
Ds. D.J.A. Sniijders
m.m.v. ZWO organist: D. Luijmes

zondag 25 september

10.00 uur KERK viëring Heilig avondmaal
Ds. P.J.G. Jeroense
organist: IJ. ter Haar

zondag 2 oktober

10.00 uur KERK Israëlzondag
Ds. P.J.G. Jeroense
organist: D. Luijmes

19.00 uur KERK Ademviëring
Henk Minnema
organist: D. Luijmes

Bijbelleesrooster september 2022

<i>4 september</i>	Lucas 14:25-35
<i>11 september</i>	Lucas 15: 1-10
<i>18 september</i>	1 Koningen 18:16-29
<i>25 september</i>	Lucas 16:19-31

TOELICHTING DIENSTEN

Ademviering 4 september en 2 oktober

Op 4 september kan je in alle rust opnieuw op adem komen in de kerk in wat we een 'ademviering' noemend. Gewoon rustig zitten, mooie kleine liederen uit het Liedboek 2013 zingen, afkomstig uit Taizé of Iona, samen stil zijn – 12 minuten lang, kijken naar de iconen. Iconen die naar ons kijken vanuit het gouden licht. Ottje Faber heeft nieuwe iconen gemaakt, voor elke maand een. Een heilige van de maand zozegegd.

In september is dat Johannes Chrysostomus, de grondlegger van de orthodoxe liturgie. Hij benadrukte liefdadigheid en maakte zich druk over de geestelijke en materiële behoeften van de armen. Hij sprak zich uit tegen het misbruik van rijkdom en persoonlijke eigendommen. Daardoor was hij geliefd bij het gewone volk en gehaat door de rijken.

Als de heilige van oktober, in de ademviering van 2 oktober, is gekozen voor Sint Franciscus. Een belangrijke regel van Franciscus in de omgang met andersdenkenden en andersgelovigen was onder andere de afwijzing van woordenstrijd. Armoede, dienstbaarheid, geweldloosheid zonder wapenen, zelfs zonder het wapen van het woord, gingen voor hem hand in hand. Franciscus hechtte ook grote waarde aan de natuur, die hij een prachtige weergave vond van hoe de Schepper voor de mens wil zijn, en de mens draagt en in leven houdt.

Els Meuldijk is op 4 september de voorganger en Henk Minnema op 2 oktober.

Deze vieringen beginnen om 19.00 uur in de Grote Kerk.

Ds. Dick Sniijders

Startviering 18 september

Op zondag 18 september geven we aandacht aan de start van het nieuwe seizoen en we vieren dan ook vredeszondag. Dat gaat prima samen.

Ds. Dick Sniijders

Doopviering 16 oktober

Op zondag 16 oktober zal er een doopviering gehouden worden. Als je je kindje op die dag wilt laten dopen, neem dan contact met me op. De voorbereidingsavond is op 27 september om 20.00-21.30 uur in De Ruimte.

Ds. Dick Sniijders

AGENDA ACTIVITEITEN EN BIJeenKOMSTEN SEPTEMBER

elke werkdag

Morgengebed

9.00-9.15 uur De Ruimte

info: Henk Minnema

Een dagelijks moment van bezinning met tekst, zang en gebed.

elke woensdagmorgen

Crea(t)uur

info: Mien Floors of Bertie Weernekens

9.30-12.00 uur De Ruimte

Neem je hobby mee naar De Ruimte. Om 10.00 uur drinken we een lekker kopje koffie of thee met elkaar.

elke donderdagavond

Eten en Ontmoeten

info: Dick Sniijders en Marja de Leeuwkerk

17.30-19.30 uur De Ruimte

Kom en schuif aan. Samen eten zonder zelf te hoeven koken is makkelijk en brengt gezelligheid.

Aanmelden is mogelijk tot 12 uur op de woensdag voorafgaand bij het kerkelijk bureau.

elke vrijdagmorgen

De Stamtafel actueel

10.00-11.00 uur De Ruimte

info: Jeroen Jeroense

Elke vrijdagochtend een item uit de actualiteit. Geen enkel onderwerp wordt geschuwd. Zoek een plaatsje aan de tafel.

Vrijdag 2 september

Ruimtwandeling

13.00-17.00 uur De Ruimte

info: Feike Vlas

Inspirerend om met anderen nieuwe wegen te gaan.

Al wandelend leer je elkaar beter kennen

maandag 12 september

Gespreksgroep Vrouw in kerk en samenleving

14.00-16.00 uur De Hoeksteen

maandag

12 en 26 september

Christelijke meditatie

20.00 uur Grote Kerk

info: Dick Sniijders en Els Meulbroek

woensdag 14 september

Theologisch café

Plaats: Stamtafel 'De Ruimte'

Tijd: inloop: 19.30-20.00 uur:

Inleiding/gesprek 20.00-22.00 uur

zaterdag 17 september Gemeentemiddag
14.30-19.00 uur De Ruimte
zie info pagina 6

Maandag 19 september Spelletjesmiddag
14.30-16.00 uur De Ruimte
info: Els den Daas, Joke Crajé
Kom gezellig naar De Ruimte om aan de stamtafel mee te doen met spelletjes. Er zijn spelletjes aanwezig, maar je kunt ook zelf een leuk spel meenemen.

15.00-16.30 uur De Ruimte **Poëziemiddag**
info: Joleen Kruijt, Jeroen Jeroense
Een gedicht brengt vaak beter onder woorden wat we voelen dan een geschreven verhandeling. Veel gedeeltes uit de bijbel zijn pure poëzie.

woensdag 21 september Film
20.00 uur De Ruimte
'Sorry we missed you'

donderdag 22 september Klim naar de Hemel
20.00-22.00 uur De Ruimte
info: Dick Snijders

maandag 26 september Informatie bijbelreis Israël
19.30 uur De Hoeksteen
info: Yvonne Vos,
zie juli/augustusnummer van Onderweg.

woensdag 28 september Praten over verlies en rouw
De Ruimte, 14.00- 16.00 uur
info: Evert van den Brink

TOELICHTING AGENDA

Stamtafel actueel
Plaats: De Ruimte
Iedere vrijdagmorgen: 10.00-11.00 uur

Midden in De Ruimte staat een uitnodigende stamtafel. Omringd door vrolijk rood gekleurde stoelen kan daar koffie en thee genoten worden. Ook biedt het een uitstekende plek voor ontmoeting. Verhalen worden snel aan de stamtafel verteld en gedeeld.

Iedere vrijdagmorgen van 10.00-11.00 uur is er de 'Stamtafel actueel'. Onder leiding van ds. Jeroen Jeroense wordt er een item uit de actualiteit besproken. Een artikel uit Trouw of Gelderlander, een flits uit het journaal, ze dienen tot gesprek. Ook kunnen de stamgasten zelf een onderwerp aandragen. De ervaring is dat het gesprek nooit stil staat en er veel onderwerpen besproken worden. Regelmatig schuift er een bijzondere 'stamgast' aan de tafel.

Iedereen is van harte welkom eens aan te schuiven bij de stamtafel actueel. Geen enkel onderwerp wordt geschuwd. Ook zal er het komend seizoen regelmatig een interessante 'stamgast' aanschuiven aan de stamtafel.

Inlichtingen: Martin Boschloo, Ds. Jeroen Jeroense, Evert van den Brink

Ruimte wandeling
Vrijdag 2 september
Plaats: verzamelen De Ruimte
Tijd: 13.00 uur

Het is heerlijk om al wandelend te genieten van een landschap. Je ruikt de bloemen van het veld en je hoort de vogels in de lucht kwetteren. Het is heel ontspannen voor lichaam en ziel om de ruimte buiten te ervaren. Een nieuwe horizon schenkt ook nieuwe verfrissende inzichten. Even de gedachten uit het hoofd laten waaien door een stevige herfststorm of het gezicht laten verwarmen door de zomerzon. De natuur is helend en bemoedigend. Een wandeling is spiritueel en biedt de simpele mogelijkheid tot ontspanning.

Het is ook inspirerend om met anderen eens nieuwe wegen te gaan. Al wandelend kun je elkaar beter leren kennen, is er, voor wie daar behoefte aan heeft, ruimte voor gesprek. De wandelingen worden uitgezet door Feike Vlas die de omgeving van Overbetuwe als zijn broekzak kent.

Na de wandeling is er tijd voor koffie/thee in De Ruimte.

*Inlichtingen: Feike Vlas, ds. Jeroen Jeroense
Jeroen Jeroense*

Christelijke meditatie

Meditatief leven is aandacht in stilte. Dat gaat niet vanzelf; het vergt oefening om er gewoon te zijn, om niets te doen en niets te zeggen. We kunnen onze geest trainen op dezelfde manier als dat we

ons lichaam kunnen trainen. Samen mediteren is daarbij ondersteunend. Op maandagen mediteren we om de veertien dagen samen in de Grote Kerk. Elke bijeenkomst besteden we kort aandacht aan de verschillende aspecten zoals ademhaling en reflecteren op een Bijbeltekst: Hoe doe je dat? Daarna mediteren we met elkaar onder leiding van Els Meulbroek.

De zijdeur van de Grote Kerk is van slot vanaf 20.00 uur. Je kunt dan al in de kring gaan zitten op een stoel of meditatiebankje. De meditatie begint om 20.15 uur. Ook al heb je nooit eerder gemediteerd: wees welkom.

Ds. Dick Snijders en Els Meulbroek

Data om te noteren:

12 en 26 september
10 en 24 oktober
7 en 21 november
5 en 19 december.

Gespreksgroep Vrouw in Kerk en Samenleving

De eerste bijeenkomst is gepland op 12 september 2022 in De Hoeksteen in Elst, van 14.00 uur tot 16.00 uur.

Om te noteren:

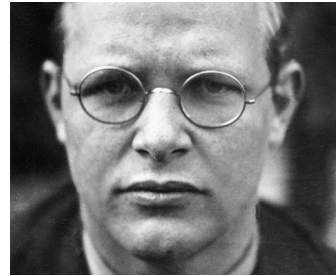
De volgende bijeenkomsten: 24 oktober, 14 november, 16 januari, 13 februari, 13 maart, 17 april, 15 mei en 12 juni.
Besproken gaat worden het boekje: Eenvoudig leven van S. Janse en anderen. Bijbelstudies over het goede leven.
Informatie en opgave bij het parochiesecretariaat, 0481-451371.

Theologisch café, 14 september

Plaats: Stamtafel De Ruimte
inloop: 19.30-20.00 uur
Inleiding/gesprek: 20.00-22.00 uur
Iedere tweede woensdag van de maand:
september-maart
Thema: 'Inspirerende theologen'
14 september: Dietrich Bonhoeffer

Al sinds het begin van het christendom wordt er door theologen nagedacht over de inhoud en de betekenis van het christelijk geloof. Het is boeiend om aan de hand van theologen de verandering in denken te volgen. Sommige theologen inspireren

nog steeds. Hun gedachten en ideeën brengen ook nu mensen in beweging.

Dit seizoen willen we theologen voor het voetlicht brengen die ons, theologen, inspireren. Mensen die met hun ideeën prikkelen en schuren. Omdat we met drie verschillende theologen het café voorbereiden is het niet verrassend dat er verschillende theologen aan bod komen. Dit najaar: Dietrich Bonhoeffer, Thomas Halic en Heiko Miskotte. Stuk voor stuk theologen die door hun denken en leven ons als predikanten en pastor inspireren.

Ook dit seizoen zal voor iedere avond één worden gekozen. Over dit thema wordt een 'praat-stuk' geschreven dat vooraf op de website wordt gezet. Het is niet noodzakelijk om deze tekst te lezen om aan het café deel te nemen. De afgelopen jaren is er aan de stamtafel een vrolijke oecumenische mix ontstaan van bezoekers aan het café. Inspirerend om met respect elkaars geloofsvragen te delen. Tijdens de pauze wordt er een heus kloosterbier geschonken.

Inlichtingen: Dick Kruyt, John Rademakers, Jeroen Jeroense

We zijn er weer, fijn dat jij er ook bent!

Graag willen we voor het nieuwe seizoen een goede start maken. Een gezamenlijke start. Met een gemeentemiddag voor jong en oud en alles er tussenin. We denken aan het thema: 'We zijn er weer! (Leuk dat jij er ook bent)'. Onder het genot van wat drinken en een gebakje is er voor iedereen wat te doen. Springkussen, stoepkrijten, schminken, sjoelen, speaker's corner, karaoke, muziek en vooral veel gezelligheid. We sluiten af met ... pannenkoeken!

De middag is op 17 september om 14.30-19.00 uur. Het eerste drinken (koffie, thee, limonade) met gebak en de pannenkoeken zijn gratis. Voor de overige consumpties hanteren we het muntenstelsel van De Ruimte.

De pannenkoeken bakken we zelf. Dat wil zeggen dat het beslag centraal wordt gemaakt en wordt rondgedeeld onder vrijwilligers om thuis te bakken.

In de speaker's corner kan je gedurende vier minuten iets voordragen: een gedicht, een anekdote, iets wat je wilt delen met anderen of iets vertellen over een activiteit in het komende seizoen. Je kunt ook een stuk muziek spelen of misschien wil je juist op de achtergrond muziek maken. Geef het aan als je ideeën hebt.

Voor de inkoop en voorbereiding is het belangrijk dat je je aanmeldt. Wil je tegelijk aangeven of je muziek wilt maken of gebruik wilt maken van de speaker's corner, of dat je thuis pannenkoeken wilt bakken? Aanmelden kan tot en met 14 september 12.00 uur bij het kerkelijk bureau. Namens het College van Predikanten en Ouderlingen,
Jan Luiten, Rini van der Zwan, Dick Snijders

Poëzie-middag 19 september: Hans Andreus

Plaats: De Ruimte

Tijd: 15.00 uur-16.30 uur

'Gedicht van de Maand'

Poëzie probeert het onuitsprekelijke tussen de regels door weer te geven. 'De sensatie van het uitgestelde begrip'. Zo omschreef T.S. Elliott het lezen, voelen en niet helemaal begrijpen van poëzie. Een gedicht brengt vaak beter onder woorden wat we voelen, ervaren dan een zakelijk geschreven verhandeling. Deze middag lezen we gedichten van Hans Andreus. Ook wel de dichter van 'het licht' genoemd.

Credo

*De dichters weten wat zij niet weten.
Zij spreken in hun vreemde taal;
zij gaan de dood in tot het begin;
zij ontdekken leven -
en zien de wereld aan met hun
hartstochtelijke onschuld
en veranderen de aarde
in de werkelijke aarde.*

Hans Andreus

Uit: Variaties op een afscheid, 1956.

Inlichtingen: Jeroen Jeroense, Joleen Kruyt

'Films die er toe doen'

Dit seizoen wordt er iedere derde woensdag van de maand een film 'die je raakt' vertoond. Na de film is er alle gelegenheid met elkaar over het thema van gedachten te wisselen aan en rondom de stamtafel. De film start om 20.00 uur.

21 september, Sorry we Missed You

Plaats: De Ruimte

Tijd: 20.00-22.00 uur en nazit.

Sorry We Missed You is de nieuwe film van tweevoudig Gouden Palm winnaar Ken Loach (I, Daniel Blake). De film vertelt een eerlijk en ontroerend verhaal, over een gezin dat zich staande probeert te houden in het hedendaagse Engeland.

Ricky en Abby wonen met hun kinderen, hun 15-jarige zoon Seb en 11-jarige dochter Liza Jane, in Newcastle. Sinds de economische crisis worstelt het gezin om rond te komen. Abby werkt lange dagen in de thuiszorg, Ricky heeft zijn baan in de bouw verloren en verdient bij met verschillende klussen.

In een poging hun financiële situatie te verbeteren besluit Ricky een franchisedeal te sluiten met een groot postorderbedrijf. Als eigen baas gaat hij aan de slag als pakketbezorger. Maar al snel is de werkdruk torenhoog en raakt hij verstrikt in regels en protocollen. Wat een kans op een betere toekomst had moeten zijn, hangt als een molensteen om de nek van het gezin.

Petra Zey, Sita Hofstra, Marius Ouborg, ds. Jeroen Jeroense

Klim naar de hemel

'Klom ik op naar de hemel – U tref ik daar aan,' lezen we in Psalm 139. Een mooi beeld. Met onze kennis over het uitdijende heelal is echter ook de hemel verder van ons af komen te staan in ons denken en beleven. Welke rol speelt de hemel in ons geloof? Een wenkend perspectief, een stip op de horizon, een utopie, een zaligmakend eeuwig voortbestaan, als een engel op een wolk harpspelen voor Gods troon? Is er naast het 'hier en nu' ook een 'straks en daar'? Waar zien we naar uit? Allemaal vragen om met elkaar over in gesprek te gaan.

Plaats: De Ruimte

Datum: 22 september 2022

Tijd: 20.00-22.00 uur

Graag aanmelden; de minimum deelname is vijf personen, de maximum deelname is vijftien personen.

Ds. Dick Sniijders

Praten over verlies en rouw

Ieder mens gaat op zijn of haar eigen manier om met het verlies van een geliefde. En je kunt het niet verkeerd doen. Toch zijn veel gevoelens en gedachten voor veel mensen herkenbaar die eenzelfde ervaring hebben. De ervaring leert dat met elkaar praten over wat je hebt meegemaakt en ervaren kan helpen om dat taaie proces van rouwen soms een beetje lichter te maken. Horen van iemand die hetzelfde voelt kan troostend zijn omdat je niet alleen bent in je gevoel.

Ook als het al wat langer geleden is dat je iemand verloren aan de dood kan je je opgeven omdat rouwen nooit klaar is en soms later moeilijker is. Tijdens de bijeenkomsten zullen we stil staan bij verschillende onderwerpen waar iedereen mee te maken heeft bij het verlies van een dierbare. Gedurende 6 bijeenkomsten om de 14 dagen op woensdagmiddag staan we stil bij de ervaring van het verliezen van een geliefde aan de dood. 28 september, De Ruimte, 14.00 – 16.00 uur

Om te noteren: 12, 26 oktober, 9, 23 november en 14 december 2022.

Aanmelden bij: Evert van den Brink,
mail@evertvandenbrink.nl, tel 06-51752214.

Evert van den Brink

Vredesweek 2022

Van 17 tot en met 25 september is het Vredesweek, met als thema 'Generatie Vrede'. Het is een week waarin PAX (Pax Christi) aandacht vraagt voor het bijzondere vredeswerk van mensen die overal ter wereld bijdragen aan vrede en verzoening.

We bevinden ons in een tijd van nieuwe dreigingen, een veranderende wereldorde en toenemende militarisering en geweld. Ook zien we dat deze nieuwe realiteit raakt aan bestaand problematiek van klimaatverandering, economische ongelijkheid, racisme en vreemdelingenhaat. Veel mensen ervaren angst en onzekerheid over de toekomst en onmacht over onder andere de situatie in Oekraïne en de reactie daarop van de politiek.

Wat kunnen we doen?

De eensgezinde en daadkrachtige reactie van Europa is uniek evenals de enorme bereidheid tot de opvang van vluchtelingen. De snelheid waarmee besloten wordt tot militarisering zonder een duidelijk politiek plan, is verontrustend. Dat roept vragen op over hoe Nederland en Europa hiermee zou moeten omgaan en wat burgers zelf kunnen doen voor vrede.

In actie voor vrede

Vrede kan alleen bestaan als mensen bereid zijn om elkaar te ontmoeten en naar elkaar te luisteren. Daarom is de vredesbeweging in deze onzekere tijden extra belangrijk. Tijdens de Vredesweek verkennen we wat er in deze tijden nodig is. We willen focussen op de rol van burgers. Laten zien dat er vele manieren zijn waarop burgers hun stem kunnen gebruiken om in actie te komen voor vrede.

Nieuwe generatie

Juist nu kunnen we ons laten inspireren door een nieuwe generatie van burgers die individueel en collectief in actie komen voor vrede. Vaak spelen vrouwen en jongeren daarbij een actieve rol. Daarom steunt PAX, naast het werk in eigen land, ook het vredeswerk van partnerorganisaties in andere delen van de wereld. Op vredesavond 18 september zal hier in de dienst aandacht aan worden besteed.

Namens de ZWO groep,

José Verkerk, ZWO diaken

GEDICHT VAN DE MAAND

Eb

Van kinds af aan tot aan de dag van vandaag lees ik graag. Wanneer een verhaal zich in mij nestelt, voegt dat meestal iets toe aan mijn leven, mijn wereld. Maar met het lezen van poëzie is dat vaak niet het geval. Het staat verder van mij af. Tot ik, toen ik rondom 40 was, het gedicht 'Eb' van Vasalis tegenkwam. Ik werd er onmiddellijk door geraakt.

Niet vreemd misschien. Ik voelde me een kind van de zee en had al zo vaak de getijden eb en vloed meegemaakt. Ik was gefascineerd door het terugtrekken van de zee en het weer dichterbij komen, het vol worden. Maar wat ik nu in dit gedicht las, kende ik niet. De 'Eb van het gemoed'. Eigenlijk was ik meer een mens van de vloed. Toch herkende ik die Eb onmiddellijk en wist ik precies waar het mee te maken had.

In die periode was de Eb in mijn leven sterk aanwezig. De woorden uit dit gedicht hadden met mij te maken; terugtrekken, een oceaan van wachten, de zuigende Eb. Maar wat mij zo raakte in het gedicht, was dat het geen negatieve sfeer, geen negatief gemoed oproep.

In tegendeel. Eb was nodig om tot Vloed te komen. Het was helemaal geen verloren tijd, iets waar ik altijd zo hekel aan had. In dit gedicht was alles gericht op de Toekomst. Daar ging het om en dan moet je niet op de tijd letten. Het maakt niet uit hoeveel tijd ermee gemoed zou zijn. Eigenlijk bestaat hierbij de tijd niet, of is er juist niets dan tijd?

Om dit gedicht tot me door te laten dringen en het steeds opnieuw te horen, heeft het jarenlang op een vaste plek in huis gehangen. Ik heb aan de lijve dit gedicht mogen ervaren en heb het vloed zien worden.

Nu ruim dertig jaar later besef ik nog sterker dan toen, hoe dit gedicht met mij mee is blijven gaan en nog steeds van kracht is, want er doet zich altijd wel een gevoel, een ervaring van Eb in het leven voor. Niet voor niets is de zin over de Tijd jarenlang de openingszin op mijn mobiel geweest.

Nu ik dit alles zo heb overdacht en opgeschreven, weet ik: ik wil dit gedicht weer een plek in huis geven. Deze gedachte gaat opnieuw mee: Eb is nodig om het vloed te laten worden. Daarbij niet letten op tijd; er is alle tijd. Het gebeurt ongemerkt, in alle rust en stilte.

Annet Postma

Eb

***Ik trek mij terug en wacht.
Dit is de tijd die niet verloren gaat:
iedre minuut zet zich in toekomst om.
Ik ben een oceaan van wachten,
waterdun omhuld door 't ogenblik.
Zuigend eb van het gemoed,
dat de minuten trekt en dat de vloed
diep in zijn duisternis bereidt.***

Er is geen tijd. Of is er niets dan tijd?

Maria Vasalis

UIT DE GEMEENTE

OMZIEN NAAR ELKAAR

Wilt u bezoek, heeft u behoefte aan een gesprek of aandacht? Of heeft u misschien hulp nodig? Onze predikanten helpen u graag verder.

Ds. Dick Snijders, 06 - 19920341,
dick-snijders@pg-elst.nl

Ds. Jeroen Jeroense, 06 - 50237946,
pjjjeroense.elst@gmail.com

SAMEN DELEN

Heeft u iets bijzonders meegemaakt dat u wilt delen met andere gemeenteleden? Stuur een berichtje naar onderweg@pg-elst.nl of breng het even langs bij het kerkelijk bureau.

LIEF-EN-LEEDBRIEF

Voor u als gemeentelid bestaat ook de mogelijkheid zich op te geven voor de Lief-en-leedbrief.

De Lief-en-leedbrief verschijnt als aangemelde gemeenteleden lief of leed willen delen met de gemeente en een bericht insturen over bijvoorbeeld een geboorte, huwelijk, ziekte of overlijden in de familie.

U kunt zich opgeven als gemeentelid om ook de Lief-en-leedbrief te ontvangen via het adres liefenleedbrief@pg-elst.nl

Wilt u in de mail uw naam, adres en telefoonnummer vermelden?

In memoriam

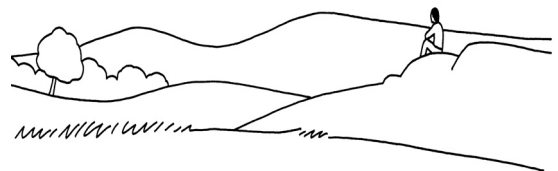
Gré van den Brink – van Vliet

1927-2022

Op zaterdag 30 juli is er in de Grote Kerk van Elst afscheid genomen van Gré van den Brink. In een aandachtige viering hebben haar zonen Jan Willem en André persoonlijke woorden gesproken. Ook hebben de kleinkinderen het woord genomen.

Voor haar afscheidsviering had Gré lang geleden Johannes 10: 11-14 uitgekozen: Jezus zei: 'Ik ben de goede herder. Een goede herder geeft zijn leven voor de schapen. Ik ben de goede herder. Ik ken mijn schapen en mijn schapen kennen mij, zoals de Vader mij kent en ik de Vader ken. Ik geef mijn leven voor de schapen.'

Johannes schrijft dat de herder zijn schapen kent. Anders gezegd: hij weet wie zijn mensen zijn. Hij kent ze van ziel tot ziel. Uit de tekst spreekt een soort oer geborgenheid. Ergens weet je je gekend. Ook al weet je vaak niet eens wie je zelf bent. De Eeuwige, de Herder, de Levende, God, kent je.

Deze woorden hebben ook Gré getroost en gedragen in moeilijke momenten. Toen hun dochter Ariëtte overleed en een jaar later hun schoondochter Frouke zakte de grond onder haar voeten vandaan.

Als ik als predikant bij Gré en Dick op bezoek was dan ging het altijd over dit verlies. Het verlies van je kinderen is niet onder woorden te brengen. Dan schieten woorden te kort of slaan net de plank flink mis. Gré voelde dat ze zonder woorden zich kon uiten bij God. Een kracht die we kunnen omschrijven als onvoorwaardelijke liefde. Een bron waar je je altijd mag laven. Het is deze liefde die haar troostte en kracht gaf.

Misschien was geloof voor haar ook manier om het vol te houden. Het goede te blijven zien ook al ging ze soms door een duister dal van diep verdriet.

Gré wist zich geborgen in de onuitsprekelijke liefde van God.

In de viering is het lied: 'de mensen van voorbij', van Hannah Lam gezongen. Ik eindig dit in memoriam met het eerste couplet.

*'De mensen van voorbij, wij noemen ze hier samen.
De mensen van voorbij, wij noemen ze bij namen.
Zij komen bij ons binnen in woorden en in zinnen.
Zo zijn wij even bij elkaar aan het einde van het jaar.'*

Dat haar leven ons tot zegen mag zijn.

Ds. Jeroen Jeroense

Onze jarigen van 90 jaar en ouder

Op 15 september hoopt mevrouw D.A. Krijt-Huiskamp, 95 jaar te worden.

Op 16 september hoopt mevr. C. Herberts-van Mechelen, 91 jaar te worden.

Op 26 september hoopt mevr. M. Maan-Rodenburg 91 jaar te worden.

Het redactieteam van Onderweg feliciteert hen van harte met deze feestelijke dag. Het wordt erg gewaardeerd dat er een kaartje wordt gestuurd door gemeenteleden.

Geboren

Op 28 mei is Kai Burgers geboren. Zoon van Rick Burgers en Elianne Kater. Zijn broertje Jessey heeft hem met veel liefde ontvangen. Tijdens mijn bezoek lag Kai heerlijk te slapen in de kindwagen en genoot zijn grote broer, net als ik, van een beschuit met muisjes.

*'Zo klein, zo mooi, zo bijzonder.
Welkom in ons leven, groot wonder.'*

We wensen Rick en Elianne een mooie en gezegende tijd toe met hun tweede zoon.

Ds. Jeroen Jeroense

KERKENRAAD

Even voorstellen

Het voelt goed om weer actief te zijn in de kerkenraad. Eind augustus heb ik het secretariaat van de diaconie overgenomen van Anneke van Nes. Anneke liet het keurig achter, fijn voor mij. Enkele jaren geleden was ik scriba van de kerkenraad. Ik voelde me daardoor meer verbonden met onze kerkelijke gemeente en geïnspireerd in mijn geloof. Die ervaring heeft mij nu over de streep getrokken.

Ik werk met veel plezier bij de HAN (hogeschool) en ben verantwoordelijk voor de master Circulaire economie. Deze opleiding heb ik vanaf het idee tot de uitvoering mogen ontwikkelen. Inmiddels hebben we ruim 100 masterstudenten opgeleid die de omslag naar een nieuwe economie in organisaties aanjagen. Voor mij gaat het bij circulaire economie niet alleen om het reduceren van afval of het behoud van grondstoffen. Het gaat vooral ook om mensen, hun welzijn en hun toekomst. En daarmee de toekomst van onze planeet. Het werk van de diaconie sluit daar prima bij aan.

Sinds vijf maanden ben ik de trotse oma van een kleinzoon. Ik ervaar dankzij hem nu nog sterker de urgentie om te zorgen dat wij voor de volgende generatie een leefbare planeet en samenleving achter laten. Wij hebben de aarde immers te leen van onze kinderen.

Duurzaamheid en de hulp aan mensen die in nood verkeren – daar wil ik graag een bijdrage aan leveren. Bovendien heb ik begrepen dat onze diakenen enthousiast en geïnspireerd zijn. Fijn dat ik me daarbij mag aansluiten.

Ellen Burger

KERKRENTMEESTERS

Geen Onderweg zonder kopij

De redactie is steeds weer blij met de ingezonden kopij want zonder dat konden we geen Onderweg maken!

In dit stukje willen we u wat meer inzicht geven in het ontstaan van de Onderweg.

De redactie maakt de Onderweg in een recht toe recht aan Word document.

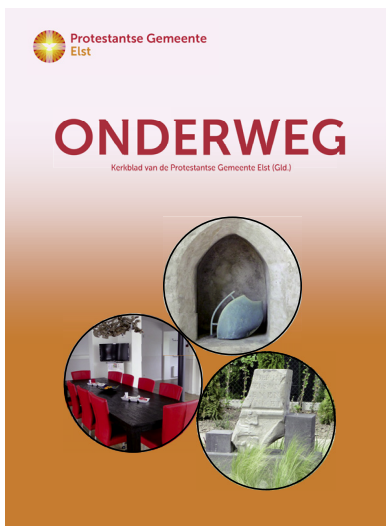
De lay-out in kolommen wordt bij de drukker gemaakt.

Daarom willen we de kopij graag op de volgende manier:

- In het lettertype Arial, grootte 12, kleur zwart, gewoon rechte letters.
Ook de titel en de auteur!
De redactie codeert de titel zodat deze dik gedrukt wordt en codeert de auteur zodat deze gecursiveerd wordt. Voor het drukproces moet dit op deze manier.
- Zo min mogelijk vette of gecursiveerde woorden in de tekst.
- Geen afkortingen
- Enkele aanhalingstekens
- Foto's en plaatjes altijd met naam apart verzenden, dit geldt ook voor logo's
- Geen type- en taalfouten

Na ontvangst van de kopij krijgt u een ontvangst-bevestiging van de redactie.(per dit nummer)

Het is heel belangrijk dat de kopij binnen is voor de deadline. De datum hiervan staat achterin de Onderweg.

Als alle kopij in de juiste rubriek in het Word document is gezet, wordt dat naar de drukker gemaaild.

Hij maakt een proefdruk die weer bij de redactie komt ter correctie.

Vreemde of minder mooie dingen in de lay-out en fouten worden dan gecorrigeerd waarna het definitieve blad gedrukt kan worden.

Het blad op papier is zwart wit, de internetversie is in kleur.

De redactie is ongeveer twee dagen bezig om de kopij te verwerken.

Het proces bij de drukker kost een week.

Daarna start het verspreidingsproces om de Onderweg bij u in de brievenbus te krijgen.

Nieuwe omslag van de Onderweg

Al ruim 10 jaar krijgt u de Onderweg door de brievenbus met daarop drie herkenbare foto's. Een foto van De Ruimte, de kan van het doopwater en eentje van de tuin bij De Ruimte.

In het voorjaar van 2022 bleek dat de omslagen bijna op waren en dat was voor de redactie reden om er eens over na te denken. Wat gaan we doen? Gaan we door met het welbekende gezicht van de Onderweg of willen we wat nieuws?

Iets nieuws besloten we, maar wat? Het kerkblad heeft namelijk de herkenbare kleuren van de PKN (Protestantse Kerk Nederland) en dat willen we graag zo houden.

Het makkelijkste was om er drie nieuwe foto's op te plaatsen, maar echt vernieuwend vonden we dat niet.

We kwamen in contact met Loes Pieper en Annemieke van der Kaa. Zij hadden prachtige creatieve ideeën. Die hebben ze uitgewerkt. Wij als redactie zijn meerdere keren komen kijken bij hun kunstzinnige proces en we werden steeds enthousiaster! Wat werd het mooi! Bij de drukproef werd er gelet op details, de beste werd gekozen voor de voorkant. Verder is er niets veranderd aan de kleuren van het blad.

Het schilderij dat nu op de voorkant prijkt, is op 28 augustus op feestelijke wijze onthuld in De Ruimte. Wat staat het schilderij daar aan de muur in de huiskamer prachtig! Annemieke en Loes hebben toegelicht wat er allemaal te zien is. Als u het nog niet in het echt hebt gezien, ga dan zeker binnenkort even een keer kijken.

Annemieke en Loes, heel hartelijk bedankt voor jullie geweldige kunstzinnige Toren. We wensen u als lezer van dit blad weer vele fijne leesuren met de informatie van onze kerk.
De redactie,
Ina Schoenmaker, Jacqueliën Kampen en Dirkje Lindeboom

Wat de bloemengroet met privacy te maken heeft

's Zondags, bij binnenkomst in de kerk, liggen ze er weer: De kaartjes die met de bloemen worden meegegeven, als groet van ons allen. Rechtsboven de naam, voor wie de bloemen bestemd zijn. Daaronder de ruimte om als kerkganger je naam te zetten. Die namen geven de bloemengroet extra kleur en we weten dat dit enorm wordt gewaardeerd. 'Ontroerend om al die bekende namen te zien', zeggen mensen. Vaak niet in staat om naar de kerk te komen, zijn ze er toch een beetje bij. Maar waarom wordt dan niet vermeld, waarom zij de bloemen krijgen?

Meestal is er iets aan de hand, als we iemand een bloemengroet sturen. Het kan iets vreugdevols zijn, een jubileum of een geboorte, maar evengoed iets verdrietigs: ziekte of ongeval. En ja, je voelt je toch betrokken bij elkaars wel en wee. Zou het niet goed zijn om hier iets over te horen te krijgen? Laatst kreeg Jetty nog een brief van iemand, die zich afvroeg, waarom we gewoon niet laten weten, wat er bij iemand aan de hand is.

Nogmaals, als iemand de bloemen krijgt, dan speelt er bijna altijd iets op het persoonlijke vlak. Maar als de aanleiding verdrietig is – het kan gaan om een scheiding of een dramatische prognose – dan stelt niet iedereen er prijs op dat aan de grote klok te hangen. Geen wonder dat de privacywetgeving van ons verlangt toestemming te vragen, als je persoonlijke gegevens naar buiten brengt. Maar wat zou het betekenen, als je bij het ene kerklid wel en bij het andere kerklid geen toestemming krijgt? Dan roept het al gauw vragen op, wanneer niet vermeld wordt, wanneer iemand de bloemen krijgt. En dat geeft weer voedsel aan geruchten. Oei, wat zou er bij diegene aan de hand zijn?

Als iemand de bloemen krijgt, dan vermelden we dus bij niemand wat daarvoor de aanleiding is. Maar gelukkig is het verhaal daarmee niet uit. Wat let u om contact op te nemen met wie de bloemengroet krijgt? U kunt desnoods even bellen en dan hoort u vanzelf, wat diegene kwijt wil. Mooier nog: u kunt de bloemen brengen! Of zelf een bloemetje kopen! En dan is er natuurlijk ook nog de Lief- en- Leedbrief, die juist bedoeld is om betrokken te zijn op elkaar.

Tenslotte nog dit: Privacy – ik geef het volmondig toe – staat soms op gespannen voet met de verbondenheid, die we onderling willen hebben. Maar veel is opgelost, als we op elkaar afstappen, als we elkaar aanspreken, als we omkijken naar elkaar. Dat kan ook, als je jezelf kwetsbaar voelt en als je behoefte hebt aan troost, steun, een hartelijk woord of.... een bloemetje. Bij Dick of Jeroen kun je altijd aankloppen. Ze weten van privacy in de goede zin van het woord. Bij hen kan ieder van ons zijn verhaal kwijt en zij zullen het vertrouwen, dat je in hen stelt, niet beschamen.

Henk Minnema

Contactpersoon privacy

CPO (COLLEGE VAN PREDIKANTEN EN OUDERLINGEN)

Protestantse Vrijwilligers Dienst (PVD)

Na de zonnige zomer hoopt de PVD weer bijeen te komen op woensdagavond 28 september aanstaande in De Ruimte.

Deze vergadering zal ds. Dick Snijders de inleiding verzorgen. De persoonlijke uitnodigingen zullen uiteraard nog volgen.

Fijn om het seizoen weer samen te kunnen beginnen!

Namens de PVD,

Gea Dijkstra

Een berichtje van een leuk bezoek namens de PVD

Alle bezoeken vind ik leuk om de verhalen te horen. Dit keer een bijzonder bezoek. Een echtpaar in Elst was 50 jaar getrouwd. Ik ga nooit op de dag zelf maar later.

Op dit adres was ik nooit eerder. Hartelijk werd ik ontvangen met koffie en taart. Er liepen prachtige paarden en ik mocht alles bekijken en hoorde interessante verhalen. De heer liet me een schilderij van onze kerk zien. Daar staat zijn geboortehuis op, dat er nu niet meer is. Ik mocht een foto maken.

Emmy de Vries-Freyzer

DIACONIE

Gebruikt gereedschap inleveren in De Ruimte

Op 25 september 2021 hielden we een inzameling van gebruikt gereedschap voor Betuwe Wereldwijd. Deze stichting knapt gebruikte gereedschappen, naaimachines, breimachines, fietsen en computers op. De stichting werkt met mensen met een rugzakje (zoals autisme of een verstandelijke beperking), vrijwilligers en (langdurig) werklozen. Zij vinden er een passende, veilige en stimulerende werkplek. De opgeknapte goederen worden verzonden naar opleidingscentra en andere organisaties in ontwikkelingslanden die daarmee de meest kwetsbaren een kans bieden. Dit doet Betuwe Wereldwijd onder de internationale noemer Tools4Change.

Het was een erg geslaagde actie, maar misschien kwam de datum u net niet goed uit en hebt u nog gebruikt gereedschap dat u wel wilt doneren. Dat kan nu het hele jaar door, want er staat een inzamelbak van Betuwe Wereldwijd in De Ruimte. Hier kunt u de boven genoemde goederen inleveren. De bak wordt regelmatig geleegd, als De Ruimte op de route ligt. Dus als u de schuur of de zolder opruimt, kunt u het gebruikte gereedschap nu een nuttige bestemming geven.

Bert Wolters

Water als goud

In Nederland zijn we eraan gewend dat er volop schoon drinkwater uit de kraan komt. Het kost bijna niets, dus hechten we er ook weinig waarde aan. Maar zoals wel vaker het geval: wat niet veel kost, heeft niet per sé weinig waarde. Zo is water letterlijk van levensbelang: al het vocht komt (in)direct uit water.

Doordat water voor ons zo vanzelfsprekend is gaan we er vaak slordig mee om: we sproeien op het heetst van de dag waardoor een groot gedeelte verdampt voordat het de grond raakt; we gooien het zwembad(je) in de tuin vol, desnoods elke dag, we wassen onze auto met de tuinslang, ook als er gewaarschuwd wordt voor schaarste, de douchekop wordt steeds groter en verbruikt steeds meer water (denk aan de regendouche, eventueel aangevuld met zijstralen), enzovoort.

Inmiddels is het al een hele tijd droog in ons land. De rivieren staan extreem laag, waardoor de zee bij de monding steeds verder het binnenland inkomt. De grond is kurkdroog, waardoor planten, bomen en dieren het erg zwaar hebben.

Past u uw watergebruik daarop aan? U kunt uw verbruik vaak eenvoudig verminderen. Geef de planten bijvoorbeeld geen water of geef het 's avonds (dan verdampt er minder), gebruik (af)wasmachines alleen als ze vol zijn of was af in een teiltje of de wasbak in plaats van onder stromend water. Laat de kraan niet onnodig lopen tijdens het tandenpoetsen, scheren, haarwassen. Koop een waterbesparende douchekop en douche korter en/of minder vaak. Samengevat eigenlijk gewoon: gebruik water alsof het goud is: het kost minder, maar is veel kostbaarder. Ga er zuinig mee om.

Bert Wolters, (thema)diaken duurzaamheid

DUURZSAAMheidstip:

behandel water als goud; hoewel minder duur is het veel waardevoller.

Reacties en eigen tips graag naar woltersbw@gmail.com

Aandacht voor Dorcas

Op zondag 3 juli was er een gast in ons midden aanwezig: Sandra Kooij. Zij werkt als relatiebeheerder bij Dorcas. Dorcas is een christelijke organisatie die zich inzet voor de armsten in onze wereld. Dorcas verleent noodhulp bij rampen en oorlog, zoals nu in Oekraïne én Dorcas werkt aan blijvende verandering in het leven van de allerarmsten in dertien landen in Afrika, Oost-Europa en het Midden-Oosten. De hulp is nooit vluchtig, maar altijd gericht op blijvende verandering. Sandra: 'We werken bijvoorbeeld aan het creëren van sociale vangnetten rondom kwetsbare mensen, zodat zij de zorg krijgen die zij nodig hebben. We trainen hen in weerbaarheid en veerkracht, zodat zij weer zelfvertrouwen hebben. En we ondersteunen mensen in ondernemerschap, zodat zij weer genoeg inkomen hebben om goed voor zichzelf te zorgen'. Dorcas werkt aan lokale projecten voor dorpsbewoners, uitgevoerd en ondersteund door lokale mensen. Dorcas kent u wellicht van het project 'Adopt a Granny'. Voor een vaste maandelijkse bijdrage kunt u een bejaarde dame

Op de foto ziet u alle 'stukjes kleding'.

of heer ondersteunen. Deze mensen ondersteunen zelf vaak hun (klein)kinderen of buurkinderen. Zij leven in armoede.

Tijdens de dienst op zondag 3 juli is er gesproken over nieuwe kleren. We hebben gehoord over Tabita (Dorcas in het Grieks). Zij deed veel goeds voor anderen en gaf vaak geld weg aan arme mensen. En ze geeft niet alleen geld weg. Lucas schrijft dat ze nieuwe kleren maakt voor weduwen. En er zijn waarschijnlijk best veel weduwen in Joppe. Het is een havenstad en regelmatig sterven er mannen op zee en komen niet meer thuis. Dan is er ook geen inkomen meer en zijn deze vrouwen afhankelijk van de zorg van anderen. Dorcas probeert in diverse landen vrouwen te ondersteunen, bijvoorbeeld door de inzet van sterke vrouwen.

Voor het avondmaal zijn de kinderen uit de kinderkerk terug gekomen. Aan de kinderen en aan alle mensen in de kerk is gevraagd om op een 'geeltje' te schrijven wat zij kunnen doen voor een ander? Hoe kun je een ander 'warme kleren' of ondersteuning geven?

Enkele antwoorden:

Trouw in onze beloften
Belangstelling en luisteren
Aandacht (voor eenzame mensen)
Liefde
een warme jas voor de winter
geld geven
samen wandelen
Respect
Samen een feestje vieren
Welvaart eerlijk verdelen
een boodschap voor oudere doen

Na de dienst, tijdens de koffie, heeft Sandra wat meer verteld over enkele projecten van Dorcas. Eén daarvan is het project in Moldavië, waarbij gewerkt wordt aan lange termijn relaties binnen een lokale gemeenschap. Mensen worden ondersteund, bijvoorbeeld met een microkrediet. Vrouwen worden in hun kracht gezet, bijvoorbeeld door gespreksgroepen. Er is ondersteuning voor kinderen na school, zodat zij hun huiswerk kunnen maken en er zijn groepen voor volwassenen. Het doel is dat zich binnen de gemeenschap steeds meer krachtige mensen ont-wikkelen, die andere mensen kunnen stimuleren om zich te

ontwikkelen. Uiteindelijk is het doel een sterkere gemeenschap en minder armoede.
Het was een mooie en inspirerende ochtend.
Namens de ZWO,
Carla Otter

DIACONIECOLLECTE SEPTEMBER

Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap

Het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap Het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap is een vereniging met meer dan 100.000 donateurs, gevers en leden. Daarnaast zijn duizenden mensen betrokken door het lezen van blogs, leesplannen of het doorgeven van de Bijbel. Het NBG brengt al meer dan 200 jaar de Bijbel dichtbij door mensen in binnen- en buitenland toegang te geven tot de Bijbel. Want in de Bijbel horen wij Gods boodschap van liefde voor de wereld, die ons in beweging brengt en onze weg verlicht.
Meer informatie op:
<https://www.bijbelgenootschap.nl/>

UITGANGSCOLLECTES

11 september: Zeilkamp

In onze kerk bestaat een actieve groep die zich inzet in het jeugdwerk. Wekelijks zijn vrijwilligers actief in crèche, kinderkerk, basiscatechese en 'The Meeting'. Deze week is de collecte voor het zeilkamp; het officiële begin van het nieuwe seizoen van 'The Meeting'. In 'The Meeting' is iedereen welkom, het is er altijd gezellig en je mag zijn wie je bent. Jeugd en jongeren ontmoeten elkaar op een open en ontspannen manier en zijn samen bezig met geloof en zingeving.

18 september: Vluchtelingenwerk Elst

Vluchtelingenwerk Elst Overbetuwe helpt asielzoekers in nood in Elst en omgeving. Vluchtelingen in afwachting van hun procedure, vluchtelingen die zijn uitgeprocedeerd maar niet terug kunnen of terug durven. Mensen die een reële kans maken op een verblijfsvergunning, maar desondanks door de Nederlandse overheid in de steek worden gelaten. Vluchtelingenwerk helpt deze mensen met woonruimte, voedsel en advies. Vluchtelingenwerk is in hoge mate afhankelijk van donaties en de inzet van vrijwilligers.

25 september: Cliniclowns

Bij CliniClowns werken ruim 95 professioneel opgeleide en betaalde clowns; professionele acteurs en actrices die zich hebben gespecialiseerd in 'Health Care Clowning'. Alle CliniClowns hebben eerst een kleinkunstopleiding gedaan of hebben als theatermaker gewerkt en daarna een speciale training gekregen. Met creativiteit, humor en improvisatiespel doen ze er alles aan om zieke kinderen, kinderen met een beperking of mensen met dementie te laten ontspannen, zorgen te laten vergeten of te laten lachen. Door even écht contact te maken zorgen ze dat iemand zich emotioneel sterker voelt.

Meer informatie op: <https://www.cliniclowns.nl/>

Collectebonnen

Kerkgangers die gebruik willen maken van collectebonnen kunnen deze in de volgende coupures bestellen: Kaarten met 20 bonnen van € 0,50 (€ 10,-) of € 0,75 (€ 15,-) of € 1,- (€ 20,-) of € 2,- (€ 40,-) door storting op bankrekeningnummer NL71 RABO 0373719019 ten name van Collectebonnen Protestantse Gemeente Elst, onder vermelding van adres, aantal en soort. Uw bestelling wordt zo spoedig mogelijk bij u thuis bezorgd. Voor nadere informatie A.M. Brandt, tel. 0481-376384 (na 19.00 uur).

**DE TORENHAAN ZEGT ER
HET ZIJNE VAN...**

Nieuwe voorkant

Ik sta er weer gekleurd op!

COLUMN

Duits doemdenken

'Wees maar blij dat jullie in Nederland wonen, want hier in Duitsland is alles reddeloos verloren. De zorg loopt helemaal vast, we hebben ons voor onze energie afhankelijk gemaakt van een oorlogsmisdadiger, miljoenen buitenlanders leggen beslag op onze huizen en verpesten het voor de hardwerkende Duisters, het onderwijs is verloederd en overal komen we mensen tekort. Alles waar ik tientallen jaren keihard voor heb gewerkt, is mij uit handen geslagen. Voor hun studie en hun toekomst heb ik mijn kinderen naar het buitenland gestuurd. Dat was al moeilijk genoeg, want ja, noem maar eens een land waar het wel goed gaat'. En zo ging hij, verbaal ondersteund door zijn echtgenote, nog minutenlang door, mijn voorzichtige pogingen om een tegengeluid te laten horen of gewoon een vraag te stellen volledig negerend. Hij kon ook geen enkel begrip opbrengen voor mijn, in vragende vorm uitgesproken, waardering voor Angela Merkel en voor het feit dat wij in Nederland Duitsland in bepaalde opzichten als een goed voorbeeld zien, zowel sociaal, politiek als economisch. "Hoe kom je daar nu bij, du dumme Holländer", hoorde ik hem zachtjes denken. Het ontbrak er nog maar aan dat hij zijn wereld ook zag instorten omdat er in politiek Duitsland heel voorzichtig wordt gesproken over een mogelijk toekomstig scheurverbod op de Duitse autobanen.

Uit het feit dat ik er enkele weken later een column aan wijd, mag duidelijk zijn dat deze korte conversatie mij niet in de koude kleren is gaan zitten. Sindsdien vraag ik mij dagelijks of waarom mij deze ontmoeting zo heeft geraakt. Inmiddels hebben we immers toch een zekere immuniteit opgebouwd voor het onaangekondigd ventileren van extreme en ongefundeerde opvattingen. Misschien niet zo zeer in eigen kringen, maar dan wel via alle vormen van media. Dat was het dus niet. Was het dan de 'Unverfrohenheit' (zoals de Duitsers dat zo mooi zeggen) waarmee een onbekende man aan de tafel naast ons zo maar begon te orenen? Dat was toch heel wat anders dan de vraag van een medehotelgast of wij die dag een mooie wandeling hadden gemaakt en misschien nog wat leuke wandelsuggesties voor hem hadden. Maar ook dat was niet reden

voor mijn onthutsing, in elk geval niet de belangrijkste. Nee, mijn vervelende gevoel had een andere oorzaak. De man, ik schat een paar jaartjes jonger dan ik – maar dat is tegenwoordig al snel het geval – bleek arts te zijn. Op de parkeerplaats van ons hotel stonden vooral Mercedesen, BMW's en Audi's; ik veronderstel dat een daarvan van hem was. Zijn kinderen studeerden in 'dure' landen, ongetwijfeld op hoog aangeschreven universiteiten. De jaren des onderscheids hebben bereikt, hoger opgeleid en welgesteld zijn, en toch ongegeneerd dit soort 'wijsheden' uitkramen, dat was wat mij zo van mijn stuk bracht.

Hoewel mijn pogingen om een ander geluid te laten horen in onvruchtbare bodem vielen, biedt een column de gelegenheid om het nog eens dunnetjes over te doen, zonder tegengesproken of genegeerd te worden. Een van zijn kinderen zat ook aan tafel. Ten einde raad richtte ik het woord maar tot haar. Ik vroeg haar of zij wèl vertrouwen in de toekomst heeft en waaraan zij dat ontleent. Bij haar beantwoording verstond ze kunst om een hoopvol geluid te laten horen zonder haar vader al te zeer af te vallen; de vakantie was immers nog maar net begonnen. Ook sneed ik het onderwerp 'adel verplicht' aan; met andere woorden: welke handschoen pak je zelf op om de wereld een klein beetje beter te maken. Van cynisch zijn en vluchten voor dreigende narigheid wordt immers niemand beter. Gelukkig onderschreef hij dit beginsel, maar voegde daaraan in één adem toe dat het daar inmiddels veel te laat voor was; hij had de handdoek al gegooid.

Natuurlijk ging het maar om één persoon tijdens een toevallige ontmoeting. Maar stel nu eens dat het 'gif' waarmee deze man zichzelf had ingespoten bij veel meer 'weldenkende' mensen met grote verantwoordelijkheid aanwezig is, hoe gaat onze toekomst er dan uitzien? Misschien schuilt daarin wel de belangrijkste reden van mijn actieve betrokkenheid bij een kerk als de onze. De samenleving heeft meer dan ooit in de naoorlogse periode behoefte aan een tegengif: begrip, verbondenheid, nabijheid, hoop, vertrouwen. Daarvoor tank ik graag wekelijks bij, om daarna mijn weg op de autobaan weer te kunnen vervolgen.

Peter de Leeuw

JEUGD

CRÈCHE

Uw kinderen (0-4 jaar) zijn van harte welkom bij de crèche in De Ruimte. U kunt uw kind voor de dienst (tussen 9.45-10.00 uur) brengen en na de dienst weer ophalen.

KINDERKERK

Tijdens de kerkdienst is er kinderkerk voor kinderen van 4 t/m 12 jaar.

We beginnen in de kerk en gaan daarna naar De Ruimte.

Hoi allemaal,

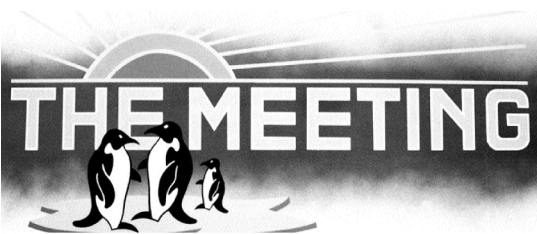
We hopen dat jullie een fijne zomervakantie hebben gehad en een goede start op school hebben gemaakt. We hebben er veel zin in om jullie weer te ontmoeten bij de kinderkerk! Op 18 september is de startzondag en doen we leuke spelletjes om elkaar (nog) beter te leren kennen en/of kennis te maken met nieuwe kinderen.

Er is wekelijks kinderkerk waarbij er twee groepen zijn: kinderen van groep 1 t/m 4 en kinderen van groep 5 t/m 8.

Tot de 18e.

Groet,

de leiding van de kinderkerk

The Meeting is dé plek voor jongeren vanaf 12 jaar. Het is een plek om elkaar te ontmoeten op een ontspannen manier, maar ook om goede gesprekken te voeren en met zingeving bezig te zijn. In The Meeting is iedereen welkom, het is er altijd gezellig en je mag zijn wie je bent!

Wil jij je aanmelden bij The Meeting? Vraag het inschrijfformulier op via jjw@jeugdwerkpgelst.nl

Voor het meest actuele programma, en het programma voor de komende maanden kun je kijken op de website www.pg-elst.nl/jeugd

Afsluitende barbecue

Op 16 juli is het jeugdwerkseizoen afgesloten met een barbecue voor de jongeren en voor de vrijwilligers en ieder die betrokken is bij het jeugdwerk. Sjoerd van Veen was de zeer kundige grillmaster. Het was tegelijk de dag dat de vakanties begonnen en daardoor kon niet iedereen erbij zijn. Toch waren we met ruim 20 personen aanwezig om nog eens terug te kijken op het afgelopen seizoen en om gewoon gezelligheid te beleven.

Van een aantal jongeren die stopten met hun inzet in de jeugdcommissies hebben we afscheid genomen. Van Eva Buurman als voorzitter van de Meetingcommissie en als lid van de barcommissie, van Daan uit de Bosch en Simon Janssen als hoofden van de activiteitencommissie en van Britt Groenendijk als lid van de activiteitencommissie en van Daniël Groenendijk als lid van de techniekcommissie. Zo blijkt dat er nogal wat commissies zijn waarin de jongeren zelf verantwoordelijkheid dragen voor het reilen en zeilen in The Meeting.

Ds. Dick Sijders

Meeting zeilkamp 2022

Als start van het nieuwe schooljaar gaan de jongeren van The Meeting weer op zeilkamp! Het kamp zal plaatsvinden in het weekend van 9 t/m 11 september. Een mooie aftrap waarop de jongeren van The Meeting elkaar beter leren kennen. Op vrijdag 9 september zullen we om 19.00 uur met een bus vertrekken vanaf The Meeting. Tijdens dit weekend gaan we onder begeleiding van schippers op valkjes de Friese wateren op. Dit jaar gaan we naar accommodatie De Morra in Hemelum,

Friesland. Het thema van dit jaar is 'Sailing Doctors'. Wij zullen dus geen tekort hebben aan geweldige dokters en verpleegkundigen die zorgen voor een onvergetelijk kamp. We kijken met smart uit naar het weekend!

De Zeilkampstaf,

Hannah, Jelle, Thijs, Sophie, Daan en Fleur

Meetkringen

De Meetkringen gaan weer van start. Om te beginnen op 14 september om 19.00 uur met één Meetkring voor alle jongeren vanaf 12 jaar. We gaan er weer een mooi seizoen van maken!

CONTACTPERSONEN VOOR THE MEETING:

Dick Sniijders contactpersoon, Jeugd- en Jongerenwerker
jjw@jeugdwerkpgelst.nl
vacant voorzitter Meetingcommissie
Internet: www.pg-elst.nl/jeugd

MUZIEK

Muzikalitijd

mu·zi·ka·li·tijd (de; meervoud: muzikalitijden)

1. Een moment of ogenblik om het over muziek te hebben, ter lering en vermaak.
2. Het ontsnappen aan de tijd door muzikaal bezig te zijn.

De zondagse viering van 14 augustus had als thema 'de taal van muziek'. Het was de vierde en laatste in de serie zomervieringen. Ik kreeg van Jeroen de vrije keus om de liederen uit te kiezen en orgelwerken aan de orde van dienst toe te voegen. Tijdens de stamtafel van 15 juli werd de wens uitgesproken om vaker een lied te oefenen voor aanvang van de dienst. Ik was blij met dat verzoek, want er valt nog zoveel moois te ontdekken in het liedboek! Lied 914 paste in die zin ook heel mooi bij het thema: 'Geef mij, Heer, mij los te zingen van de wereld en haar strijd; laat uw vrede mij doordringen die van alle vrees bevrijdt.' Op moment van schrijven weet ik nog niet hoe goed het lied gezongen werd, maar gezien de logische en mooie

melodie die Adriaan C. Schuurman erbij componeerde, durf ik de gok wel aan dat het helemaal goed is gekomen.

Lied 517 klonk na de lezing uit Lucas 2 waarin wordt beschreven hoe de herders getuige waren van een groot hemels leger dat God prees met de woorden: 'Eer aan God in de hoogste hemel en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft.' Hoe zou die lofprijzing hebben geklonken? Was het iets muzikaals? In verschillende vertalingen wordt het 'groot hemels leger' ook wel als engelenkoor aangeduid, maar waar is dat op gebaseerd? Als de herders hun mobieltje bij de hand hadden gehad, dan hadden de microfoons en camera's het niet aangekund denk ik: zo mooi, zo rein, niet te bevatten.

Op de melodie van lied 517 schreef Scheidemann een bewerking van twee verzen. Ik ben groot fan van deze muziek. Eenvoudig voor het gehoor (niet eenvoudig om mooi te spelen) en klein geschreven: geen noot teveel, smaakvolle versieringen van de melodie en met weinig registers open getrokken.

Een groter contrast is haast niet te vinden: de populaire Toccata over psalm 146 van Jan Zwart, bombastische muziek met grote akkoorden en op het 'volle orgel'. Met 'Shalom' van Toon Hagen klinkt een 20ste eeuws geluid: zogenaamde 'minimal music' met halverwege de melodie van het bekende Shalom Chaverim. Uiteraard mocht Bach niet ontbreken.

IJsbrand ter Haar

Op 4 september verzorgt Maurits Bunt het orgelconcert

Hij is nog maar net 25 jaar oud, maar hij kan al bogen op een indrukwekkende staat van dienst: organist, klavecïnist, kerkmusicus en beiaardier Maurits Bunt. Zijn docenten zijn dan ook niet de minsten; om er een paar te noemen: Hayo Boerema, Daan Manneke en Ton Koopman. Bunt is stadsbeiaardier van Groningen, kerkmusicus van de Evangelisch Lutherse Kerk in Apeldoorn en docent op de Muziekschool van Barneveld. Bij het ter perse gaan van deze uitgave is nog niet bekend wat hij zal spelen, maar uit zijn uitstekend gedocumenteerde website, voorzien van enkele prachtige opnames (www.mauritsbunt.nl), blijkt zijn grote liefde voor de muziek van Bach en de kunst van de improvisatie. Laat u dus – aangenaam – verrassen. Het concert vindt plaats op zondag 4 september om 12.00 uur. De toegang is gratis; na afloop is er een collecte. En schrijft u ook alvast zondag 2 oktober in uw agenda. Dan speelt een andere hoog getalenteerde jonge organist: Jan Pieter Lanooy.

Namens Orgelstichting Elst,

Peter de Leeuwerk

DIVERSEN

Kunst in de Kerk: Nieuwe, kleurrijke expositie

Jan Rensen- Kwasi kunst, schilderijen

17 augustus – 23 november 2022

Jan Rensen werd op 5 juli 1946 in Beek Ubbergen geboren. Hij woont nu in Zevenaar.

Een doosje kleurpotloden met Sinterklaas was het begin van een heel leven met kleur op papier. Over de titel 'Kwasi Kunst' zegt hij: 'Zijn wij niet allen kunstenaars? Iederéén probeert toch het leven mooi te maken en kleur te geven met zijn eigen talenten!'

Zijn levensverhaal is indrukwekkend:

'Ik groeide op in bittere armoede, als middelste van 10 kinderen. Ik was de enige die creatief was, thuis had niemand er oog voor maar de onderwijzers op school lieten me wel tekeningen maken op het bord. Aanvankelijk bestond mijn leven uit louter zorgen. Toch heeft mijn creatieve geest mij later uit die moeilijke omstandigheden gered. Ik ging diploma's halen, ontmoette mijn huidige vrouw, die uit een kunstenaarsgezin komt en mijn leven nam een wending. Ik werd heel goed met het kleurpotlood en ontdekte de acrylverf. Sindsdien teken en schilder ik iedere dag. De laatste tijd is er veel belangstelling voor mijn werk.

Pas sinds mijn 69ste heb ik mijn eigen vaste onderwerp: bloemen in een vaas. Een onuitputtelijke bron van vorm en kleur. Het is een eerbetoon aan mijn moeder; zij hield van bloemen. Mijn stijl is half abstract. Alle kleuren kan ik gebruiken. Heerlijk! Ik ben een dankbaar mens.'

Jan Rensen is een verteller, zijn werk getuigt ervan. Hij is erg benieuwd naar uw reacties op zijn werk. Zijn 'Gastenboek' ligt in de hal.

U kunt iedere zondag van dit werk genieten en er is altijd wel iemand van de kunstcommissie aanwezig voor een uitwisseling van gedachten of meer informatie. Op zaterdag 3 september, 1 oktober en 5 november van 13.30 tot 16.30 uur is de kerk open om de expositie te bezoeken.

U bent van harte welkom!

Namens de Kunstcommissie,

Aukje Spoelstra

'Het begin van alles'

Een nieuwe geschiedenis van de mensheid
David Graeber en David Wengrow

Een boek dat al weken bovenaan de bestsellers lijsten staat van onder andere 'Der Spiegel' en 'The New York Times Bestseller'. En dit is niet voor niets. Want het is een bijzonder boek met een uitdagende inhoud. Het is trouwens een boek dat je niet 'even'

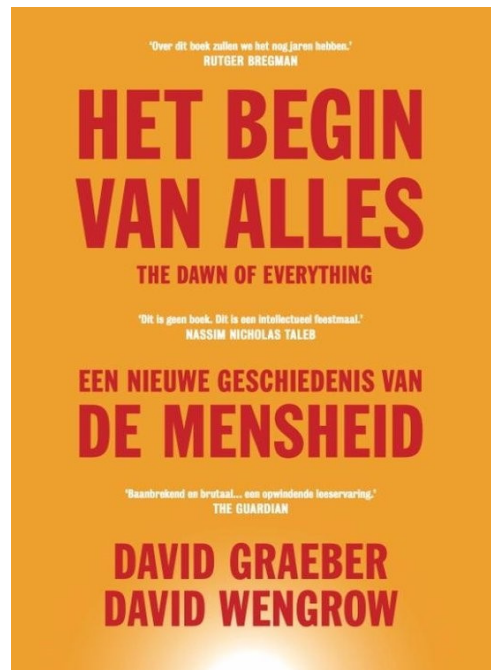
uitleest. Het telt meer dan 600 pagina's die gevuld zijn met een niet al te groot lettertype. Maar dan heb je ook wat te lezen tijdens de daluren van ons leven.

De twee schrijvers, Graeber is antropoloog en Wengrow archeoloog, hebben zich tot doel gesteld het ontstaan en de vorm van de menselijke samenleving volledig te herschrijven. Helaas is Graeber vlak nadat het manuscript klaar was overleden op 59-jarige leeftijd. Hij heeft het ongekende succes van het boek niet mee kunnen maken. Graeber was een progressief denker, anti-kapitalist en grondlegger van Occupy Wall Street. Zijn aversie voor alles wat riekt naar regentesk gedrag, dictatuur en hegemonie van een kleine groep extreem rijken bepaalt in zekere zin het perspectief van het boek.

Ook al ben ik nog 'maar' op driekwart van het boek, ik wil het graag onder de aandacht brengen. Niet voor niets meent Rutger Bregman, inderdaad de schrijver van 'De meeste mensen deugen', dat we het nog 'jaren over dit boek zullen hebben'.

De belangrijkste these uit het boek is dat het helemaal niet noodzakelijk is om voor een complexe samenleving als de onze een regulerende overheid overeind te houden. Volgens de schrijvers 'geloven' we in de mythe dat sinds de mens zich in steden is gaan vestigen er een bestuur moet zijn om vrede en rust te kunnen bewaren. Veel mensen denken we dat we niet zonder professionele bureaucratieën en voltijds-politici kunnen. In hun boek tonen de schrijvers aan dat de geschiedenis van de mens helemaal niet lineair van jager verzamelaars naar agrarische maatschappij tot kapitalistische moderne staat is gegroeid. Volgens nieuwe archeologische vondsten kenden de jager verzamelaars ook grote steden die zonder enige vorm van hiërarchie hebben bestaan. De stelling van de schrijvers: een moderne staat kan best heel goed bestaan uit honderdduizenden kleine eenheden die zichzelf organiseren. Met veel sympathie en ontdekkersplezier geven ze voorbeelden van steden van jagers-verzamelaars die horizontaal werden georganiseerd en waar collectieve vergaderplaatsen belangrijker waren dan tempels.

De schrijvers pleiten voor een nieuwe vorm van zelfbestuur. De democratie zoals wij die nu kennen functioneert helaas niet langer. Er heerst een te

grote polarisatie en korte termijn politiek om grote problemen als milieu, vrede en eerlijke verdeling van welzijn aan te pakken. Gun de mens zelf meer vrijheid om zijn of haar eigen kleine samenlevingsvorm te organiseren en vertrouw dat al deze kleine sociale verbanden wel degelijk samen kunnen functioneren. Als we de huidige overheidssystemen laten bestaan dan loopt de geschiedenis van de mensheid tegen haar eigen grenzen op. Dan loopt het project 'mensheid' ten einde.

Of de schrijvers gelijk hebben weet ik niet. Het boek is meeslepend geschreven en is zeker ook tendentius. Toch biedt het ook hoop. Wellicht moeten we eens creatiever kijken naar 'niet-hiërarchische samenlevingsvormen' uit de oertijd van de mens. Je zou het boek ook kunnen typeren als een politiek manifest voor vrijheid. Het zal niet verbazen dat dit boek wereldwijd een ongekende discussie op gang heeft gebracht over de mogelijkheid en de onmogelijkheid om onze samenleving anders te organiseren. Het boek heeft een positieve drive. Er zijn alternatieven! De wereld gaat zijn ondergang niet noodzakelijkerwijs tegemoet. Het kan anders. Het boek is een onvergetelijke leeservaring. Zeker voor diegenen die van geschiedenis en filosofie houden.

Ik pak de draad weer op en ga verder lezen. Nog ruim 200 pagina's te gaan.

Ds. Jeroen Jeroense

Stichting Algemene Hulpdienst Elst

Hulp bij maaltijdvoorziening, personenvervoer, kleine klusjes in en om het huis, boodschappen en tuinonderhoud.

0481-374926
(op werkdagen van 09.00 - 10.00)

info@hulpdienstelst.nl
www.hulpdienstelst.nl

Vriendelijke groet,
Stichting Algemene Hulpdienst Elst
A.G.J. (Albert) Luijpen (penningmeester)
a.luijpen@chello.nl

Openingstijden Tempel|Kerkmuseum Elst

Het Tempel|Kerk Museum is geopend:
Van 1 oktober tot 1 april: elke 1e zaterdag van de maand.
Van 1 april tot 1 oktober: elke zaterdag. In juli en augustus ook elke zondag.
Van 13.30 - 16.30 uur. Rondleiding om 14.00 uur
(€ 5,00 pp,
€ 2,00 kinderen t/m 12 jaar).

Voor bezoeken op maandag t/m vrijdag:
afspraken via de koster (koster@pg-elst.nl)

REISERVARINGEN

Warfhoë'zen

Al eenentwintig jaar verblijven wij minstens twee maanden per jaar op 'het landje' in Warfhuizen op het Hogeland in de provincie Groningen. 'Op Burum' wonen we daar. Burum is een schilderachtig kronkelweggetje met kleine huisjes over een eeuwenoude wierde (terp). Het weggetje loopt dood op ons terrein aan de voet van de wierde. Ongeveer twee hectare groot is ons perceel. Het grootste gedeelte is weiland dat we verhuren aan een hobbyboer, die na het hooien in de zomer zijn schapen daar laat grazen tot de winter. Het gedeelte waar wij de caravan hebben staan is in de afgelopen tien jaar danig veranderd met name door het planten van diverse bomen en de aanleg van houtwallen met struiken. Verder is een gedeelte wat eerder een weide was, door ons ter beschikking gesteld aan de 'Dorpsmoestuin', een project dat is opgezet door een aantal vrouwen uit het dorp. Naast de kapschuur staat een oud 'melkhuisje' (voor de fietsen, gereedschap, etcetera) en een oeroude caravan als gastenverblijf. 't Droogtoilet bevindt zich in het bovengenoemde melkhuisje. In de kapschuur: brandhoutopslag, werktafel, oude kasten, een kleine tractor en een aanhangwagen. Onze vroegere moestuin is nu beplant met aardbei, zwarte bes, framboos en kruisbes en er is daar tevens een kampeerplek gemaakt voor gasten met tent of camper. Stromend water? Nee. Wel een watertank van 1000 liter. Water en elektrische stroom krijgen we van de burens aan de overkant van de sloot.

Vanuit onze kampeerplek hebben we een prachtig uitzicht (op het zuiden) over het hooiland en over de graanvelden van onze buurman, een akkerbouwer. Naast ons perceel ligt weidegrond van veehouder Leen Maclean (ja, een neef van John Maclean uit Elst). De grenssloot tussen die weide en ons terrein was ooit de slotgracht van kasteel Lulemaborg (gesloopt in 1822).

Heel lang geleden liep er over ons terrein een pad met vlonders over verschillende sloten naar een boerderij aan de doorgaande weg naar Schouwerzijl. Gereformeerden uit Warfhuizen liepen over dit pad naar dat dorp met een Gereformeerde Kerk: het

zogenaamde 'Gereformeerdenpad' van weleer. De oude Hervormde kerk in Warfhuizen - op een wierde - is sedert 2001 de kluizenarij van Onze Lieve Vrouwe van de Besloten Tuin', bewoond door priester Hugo, de kluizenaar. De Bedroefde Moeder Gods van Warfhuizen is bijzonder fraai aangekleed en staat in de kapel achter een zwaar smeedijzeren traliwerk.

Deze 'kerk' veranderde langzamerhand in een bedevaartsoord. De toeloop neemt ook nu nog elk jaar toe en de bedevaartgangers komen van steeds verder weg. In de maand mei wordt de Mariaprocessie gehouden. Van de kluizenarij naar een (katholieke) boerderij met een ad-hoc altaartje aan de gevel. Ons sociale leven speelt zich merendeels af op Burum, voornamelijk bewoond door niet-Groningers.

Op zaterdag van vijf tot zeven uur is er de 'Warfborrel' voor de 200 bewoners van het dorp in het dorps huis 'De Warf'. Verder is er in het dorp een bijzondere attractie namelijk de Theaterherberg (een B & B met onder andere een 'poëzieontbijt'), gerund door acteur Ton van der Velden. Naast deze herberg de galerie 'Nou nog mooier' van kunstschilder Gosse Koopmans, die in het begin van deze eeuw ook in Elst heeft gewoond.

Het onderhoud, zijnde grasmaaien en snoeien van de struiken, is voor ons nog goed te doen. We genieten hier volop en we hebben erg leuke contacten met de vrouwen van de dorpsmoestuin die een morgen en een middag in de week daar bezig zijn met planten, inzaaien, oogsten, etc. Van de groenteoogst profiteren wij ook!

We stoken 's avonds dikwijls een vuurtje op de vuurplaats. Een officieel adres hebben we niet maar het dagblad TROUW wordt wel iedere ochtend in onze groene brievenbus gedeponeerd. Gaan we erop uit, dan naar de veel grotere dorpen als Winsum en Leens voor de boodschappen en horeca. Aan het dichtbij zijnde Reitdiep is een restaurant aan het water. In Wehe-den Hoorn bezoeken we dikwijls het leuke café-restaurant Hoornstertil (met botenverhuur). Al met al is het goed toeven op het landje in Warfhoe'zen.

Elst, 20 augustus 2022

Riet en Feike Vlas

Onderweg naar Zwitserland

Het voelt goed om ons vertrouwde plekje in Elst te kunnen verwisselen met de Maiensässshutte in de bergen van Graubünden.

De hut ligt op een alpenwei op circa 1350 meter hoogte, het heeft een stal voor de koeien, een hooisluur, een keuken en een woonruimte, verder zijn er een aantal slaappleatsen. De hut is erg in trek bij onze kinderen en kleinkinderen, ook logeren er regelmatig vrienden van ons. Wat trekt je nu aan om naar zo'n eenvoudige bergghut te gaan waar we geen stroom of douche hebben en waar we ons wassen buiten in de bergwei waar de koeien lopen.

De eenvoud, de rust en de imponerende bergwereld blijft ons trekken en doordat we nu al 36 jaar vaste bewoner zijn in de zomer voelt het weer als thuis-komen, vertrouwd met de mensen die je daar kent, van de boer en boerin tot de mensen in de kerk met zijn fraaie orgel.

De hut ligt in de omgeving van Klosters en Davos, dit gebied is heel geschikt voor bergtochten, we hebben er vele gemaakt en kennen na al die jaren bijna elk bergpaadje.

's Avonds is het de tijd om nieuwe tochten te plannen met de kaart op tafel, dit roept natuurlijk ook weer herinneringen op van vorige belevenissen, daarna de rugtassen inpakken en vooral niets vergeten, onderweg kun je niets kopen.

Ook het boerenleven beleef je van heel dichtbij van het vee tot en met het hooien. Als het gas op is moet je wel eens onverwachts naar het dorp om de gasfles te wisselen beneden in het dal, het dorp is ongeveer 10 km rijden.

De gezelligheid van de drie berghutten op ons weitje trekt ons steeds weer je kent de mensen. We hopen dat we hier nog jaren in gezondheid naartoe kunnen gaan en hiervan mogen genieten.

Weer thuis in Elst doet het ons ook goed om jullie weer te zien en ons werk weer op te pakken, maar dit plekje in de bergen is altijd in onze gedachten. Tot zover ons verblijf in de alpen.

Sita en Henk Kiestra

Collecten opbrengst en verdeling mei en juni

Mei

Diaconie: Belize-project	€ . 791,40
Kerk	596,05
Kinderkerk	112,16
1 mei Kinderkerk	166,05
8 mei KIA: nieuwe start kwetsbare vrouwen in India	140,45
15 mei Stichting Leergeld Oost Betuwe	253,65
22 mei Stichting Perspectief	188,60
29 mei De kleine wereld	161,00

Totaal mei 2022 € . 2409,36

26 mei Hemels fietsen € . 115,30

Juni

Diaconie: Rode Kruis	€ . 669,30
Kerk	433,35
Kinderkerk	91,30
5 juni Pinksteren: de bijbel voor iedereen	124,55
12 juni drie-eenheidszondag: Kunstcommissie	131,00
19 juni Nacht van de Vluchteling	202,45
26 juni Jeugdwerk	157,55

Totaal juni 2022 € . 1809,50

Pentekening van de 'Schwendi' in Zwitserland van Sita

EXPOSITIE GROTE KERK ELST (GLD)

17 augustus – 23 november 2022

JAN RENSEN

KWASI-KUNST – schilderijen

Zaterdag 3 september, 1 oktober, 5 november van 13.30 –
16.30 uur is de kerk geopend om de expositie te bezoeken.

Van harte welkom!

www.pg-elst.nl

Protestantse Gemeente
Elst

ADRESSEN

PROTESTANTSE GEMEENTE ELST

Informatie vindt u te op www.pg-elst.nl
Webmaster: John Patrick van der Kaa
webmaster@pg-elst.nl

De Protestantse Gemeente Elst heeft geen wijkindeling.
U kunt bij de predikant van uw keuze terecht.

PREDIKANTEN

Ds. Jeroen Jeroense, Ram 30, 6662 CM Elst
tel. 06-50237946 pgjeroense.elst@gmail.com
Ds. Dick Sniijders, Eindhovensingel 298,
6844 CT Arnhem, tel. 06-19920341
dick-sniijders@pg-elst.nl

KOSTER

Jetty Gaasbeek-Jongsma
Schravenweijde 61, 6662 EC Elst
tel. 06-20902721, bellen: ma-vr 9-10 uur
koster@pg-elst.nl

ORGANISTEN

Jaap Jansma, tel. 06-20772726
j.jansma65@upcmail.nl
Dirk Luijmes, tel. 024-3792558
dirkluijmes@hotmail.com
IJsbrand ter Haar, tel. 026-4465287
ijaterhaar@hotmail.com

DE RUIMTE

St. Maartenstraat 32b, 6661 DA Elst,
tel. 0481-371357

Facilitair coördinator

John Patrick van der Kaa, tel. 06-22892782
deruimte@pg-elst.nl

Kerkelijk bureau en ledenadministratie

Finy Verhoeff-Bosman, tel. 0481-371357
info@pg-elst.nl
Het kerkelijk bureau is open van
dinsdag-vrijdag van 9.00-12.00 uur.
St. Maartenstraat 32b, 6661 DA Elst

Archief

Ankie Vels-Nanere, archieff@pg-elst.nl

Communicatie Commissie

Voorzitter: Dirk Faber
Secretaris: Bert Wolters, comcie@pg-elst.nl

KERKENRAAD

Voorzitter: Peter de Leeuw, tel. 0481-351107
pdeleeuw@gmail.com
Scriba: Wilmy Verschoor, tel. 0481-371780
kerkenraad@pg-elst.nl

COLLEGE VAN KERKRENTMEESTERS

Voorzitter: Ate Lindeboom, tel. 0481-376978
Secretaris: Daniëlle Verhoeven
Penn.meester: Roland Eenhoorn
Algemene bankrekening NL 16 RABO 0373718942
Bankrekening bijdragen NL 82 RABO 0373718918
kerkrentmeesters@pg-elst.nl

COLLEGE VAN DIAKENEN

Voorzitter: Berthe de Jong, tel. 0481-840679
Secretaris: Ellen Burger
Penn.meester: Maarten Hekkelman
NL 95 RABO 0373737017, diaconie@pg-elst.nl

COLLEGE VAN PREDIKANTEN EN OUDERLINGEN

Voorzitter: Jan Luiten, tel. 0481-464751
Secretaris: Leo van Strien, cpo@pg-elst.nl
Praten over verlies, rouw en levensvragen
Evert van den Brink, tel. 06-51752214
mail@evertvandenbrink.nl

PROTESTANTSE VRIJWILLIGERS DIENST

Voorzitter: Corrie Brüning, tel. 06-53365094
Secretaris: Gea Dijkstra, tel. 06-31078420
pvd@pg-elst.nl

JEUGDWERK

Jeugd-en Jongerenwerker

Contact: Ds. Dick Sniijders, tel. 06-19920341
jjw@jeugdwerkpgelst.nl
Op www.pg-elst.nl/jeugd vind je meer info.

Jeugdraad

Contact: Mathilde Vos-Elsinga,
tel. 0628914998 jeugdraad@jeugdwerkpgelst.nl

Vertrouwenspersonen jeugd

Leny Janssen, tel. 06-23633768
Lenyjanssenvisser@gmail.com
Frank den Daas: tel. 06-51233592
frank.dendaas@wxs.nl

Crèche (0-4 jaar)

Contact: Gerdien van Prooijen,
tel. 06-27275188 creche@jeugdwerkpgelst.nl

Kinderkerk (4-12 jaar)

Contact: Frederiek Hiemstra
kinderkerk@jeugdwerkpgelst.nl

The Meeting (12 jaar en ouder)

Contact: Eva Buurman,
meeting@jeugdwerkpgelst.nl

ZWO GROEP

Contact: Carla Otter, carla@villalutra.nl

VERVOER NAAR DE KERK

Contact: Gerry Vrijenhoef,
tel. 06-49057140, gvrijenhoef@gmail.com

KERKTELEFOON

Contact: Arie Kattouw, tel. 0481-356501
ariekattouw@kpnmail.nl

WERK GROEP KERKELIJKE GOEDEREN

Contact: Arie Kattouw, tel. 0481-356501
ariekattouw@kpnmail.nl

BLOEMENGROET

Jetty Gaasbeek, tel. 377061, jewi@planet.nl
Reiny van Nistelrooij, tel. 0481-374237
rvannistelrooij@hotmail.com

BLOEMENGROEP

Contact: Femke Smelt, tel. 0481-375610
femkesmelt@gmail.com

KINDERKOOR WHAT'S UP

Contact: Maarten Biesheuvel
maarten.biesheuvel@wetsus.nl

PROJECTKOOR G-NOOT

Contact: IJsbrand ter Haar
tel. 06-48406536, ijaterhaar@hotmail.com

POSAUNENCHOR/KOPERBLAZERS

Contact: Gerburg Frenzel-Ilioan
tel. 06-27214807, gerburgfrenzel@gmail.com

ORGELSTICHTING ELST

Contact: Peter de Leeuw, tel. 0481-351107

TEMPEL | KERK MUSEUM ELST

Contact: Karin Besjes-de Bock
kerkmuseum@pg-elst.nl

VEILIGHEID IN DE KERK

Contact: Meldpunt SMPR, tel. 030-3038590
info@smpr.nl
www.veiligekeerk.nl

COLOFON

Onderweg is het informatiebulletin van de Protestantse Gemeente Elst en informeert gemeentelieden over zaken in en rond het kerkenwerk.

Onderweg verschijnt maandelijks. In de maanden juli/augustus en december/januari worden de nummers gecombineerd.

Oplage 850 stuks

Druk Drukkerij Herberts, Elst

Inzenden kopij

Verzend kopij per e-mail naar:
onderweg@pg-elst.nl

Vraag indien gewenst een leesbevestiging.

De redactie behoudt zich het recht voor om stukken in te korten of uit te stellen van plaatsing.

Voor informatie kunt u bellen met Dirkje

Lindeboom, tel. 0481-376978.

Doorgeven van wijzigingen in het bezorgen van de Onderweg graag melden aan kerkelijk bureau.

Deadline

De deadline voor kopij van het oktober-nummer is: **zondag 18 september** vóór 18.00 uur.
(onderweg@pg-elst.nl)

Aantal woorden:

De redactie streeft naar een maximale artikel-lengte van één pagina (exclusief beelden)

Kwart kolom: 90 – 100 woorden

Halve kolom: 180 - 200 woorden

Hele kolom: 370 - 400 woorden

Hele pagina: 750 – 800 woorden

Beelden bij uw kopij worden zeer op prijs gesteld. Wilt u foto's in een aparte mail sturen, dat komt de beeldkwaliteit ten goede. Grootte minimaal 300-500 KB, maximaal 1 MB. Stuur ze met ondertitel naar onderweg@pg-elst.nl
Grootte minimaal 300-500 KB, maximaal 1 MB.

Redactie

De redactie van Onderweg wordt gevormd door Ina Schoenmaker, Dirkje Lindeboom en Jacqueline Kampen.

Voor vragen betreffende aanleveren kopij kunt u bij hen terecht via e-mail: onderweg@pg-elst.nl